

{490}4143.

1149-1156.

CONSTITUTIO EXPENSÆ CLUNIACI PER MANUM DOMINI HENRICI, WINTONIENSIS EPISCOPI.

[I]. Hec est constitutio expense Cluniaci per manum donni Henrici, episcopi Wintoniensis. Pondus panis Cluniacensis ad opus monachorum II marcarum est et VII unciarum, et V denariorum. Cum autem duplicatur pondus, panis ex duplicato pondere factus II^{bus} monachis tribuitur. Aliud pondus quo carnalis panis fiebat, II marcarum et II unciarum est et V denariorum Anglicorum; et duplicatum, sicut et primum, in cena inter III^{or} monachos distribuitur. Pondus de quo panis frumenti vel siliginis fit ad opus familie, II marcarum est. De duobus sextariis frumenti fiunt CCLIII panes parvi, qui miches vocantur, et in hospicio dantur, et CXV panes majores albi, qui dantur in hospicio, et CXV isti majores panes tantum pensant quantum CCXXX michies. De uno sextario fiunt CXX panes majores, qui dantur in hospicio, et isdem {491} panis magnus de hospicio III^{or} marcarum est. Ad procuracionem fratrum CCC^{torum} aut plus sufficiunt in die una tria sextaria frumenti. Ad procuracionem hospitem et tocius familie, nisi major supervenerit hospitem conventus, sufficiunt in die una unum sextarium et dimidium frumenti vel unum sextarium et dimidium siliginis.

[II]. *Decania de Laisiaco*. Apud Laisiacum sunt XII libre censuales et XXXVII sol. de censu ville, monete Clun. Apud de Burnai debentur LX sol. Apud Loisiacum, quod est membrum Laisiaci, de ecclesia debentur L sext. annone, que sunt sexties XX bichet ad mensuram Torniacensem, et de decima lini [et] aliarum rerum minutarum L sol. monete de Torniac. Et iterum apud Laisiacum debentur CCXLII panes, ex quibus sexdecim fiunt de sextario ad mensuram Cluniac. Et iterum debentur apud Laisiacum XXV sext. avene ad mensuram Clun. et in Augusto debetur ibi I sext. vini apud Domnum Petrum et VI galline. Sunt ibi et XV molendina et unum furnum. Summa omnium hec est: XIX libre et VII sol. et CCXLII panes, ex quibus XVI fiunt de uno sextario, et panes illi conversi in annonam faciunt XVI sext. et II panes supersunt et XV sext. avene, et L sext. annone et XXIII panes siliginis. Hec omnia redduntur absque his que colliguntur de lucracione dominii. Preterea sunt ibi V molendina et unus furnus, que non sunt annumerata.

[III]. *Decania de Bello Monte*. In festivitate S. Johannis Baptiste debentur ibi L sol. Torn. monete. In Augusto debentur ibi XVI sext. vini vel precium vini quantum tunc venditur, et XII panes et III^{or} porci, unusquisque XII den., et XL pulli galline. Tempore vindemie debentur ibi III^{or} modii vini. Eodem tempore debentur monacho et familie ejus III procuraciones. In festivitate S. Martini debentur ibi CC et XI panes. Quantitas istorum et supradictorum que debentur in Augusto eadem est, scilicet de uno sextario ad mensuram Clun. fiunt VIII panes. In {492} eadem festivitate debentur ibi CLXXXIII bichet de avena ad mensuram Torn., et II bichet et dimidium ad eandem mensuram faciunt unum sext. Clun. Tunc et debentur ibi C sext. vini et III sext. illa faciunt III sext. Clun., aut precium sicut tunc vendunt. Et tunc debentur ibi LXVI sol. et VI den. pro carne. Debentur et ibi in purificatione S. Mariæ ab unoquoque piscatore, qui habet officium piscandi, una cordata piscium, et VII sunt piscatores. Similiter in Pascha et Pentecostem et festivitatem Omnium Sanctorum, et in Natale Domini. Presbiter habet ecclesiam Sancti Cirici in vita sua, et recipit decimam et offerendas ecclesie que ad monachos pertinent, et debet luminaria providere apud Bellum Montem. Apud Bellum Montem debentur XVI bichet de annona in Augusto. Apud Varennam, membrum Belli Montis, debentur XV bichet inter frumentum et siliginem ad mensuram Torn. Apud Sanctum Ambrosium, aliud ejusdem membrum, debentur III sol. Cabilon. monete et V panes predictæ magnitudinis in festivitate S. Martini et III^a pars sext. olei. Apud Manziacum debentur IV bichet de avena et II panes predictæ mesure, et VII sol. Torn. mon. Apud Osenai debentur II panes sicut predicti, et VII denarii. Est apud Bellum Montem nemus quoddam quod sufficit ad procuracionem mille porcorum tempore pasnadii. De censu ville debentur ibi VII sol. Apud Bellum Montem sunt VIII boves, et adhuc addi possunt ibi X boves, quia sufficit terra ad lucrandum. Sunt ibi VI vacce et XII ociosa animalia, exceptis vitulis hujus anni, et sunt ibi VIII troie et X porcelli. Est ibi una carrata vini. Si bene vinee colantur, possunt ibi colligi VI carrate vini. Est ibi pratium de quo possunt colligi XXX carrate feni. Sunt ibi III molendina, de quibus habet

duas partes monachus et tertiam molendinarii. Est ibi unum molendinum, de quo habet monachus mediam partem, et mediam molendinarius. Hec IIII molendina, si bonum tempus fuerit, sufficiunt ad procuracionem minoris familie. Homines ville habent XX carrucas; has debent tribus vicibus in anno, scilicet ad waret et ad lucrandum bladum hiemalem, et in Quadragesima, ad opus domini accommodare. Sunt ibi omnes terre, que antiquitus fuerunt, preter quasdam que sunt in calumnia militum. Decima et tascha de Bello {493} Monte valent XXV sext. annone ad mensuram Clun. Ecclesia de Bello Monte valet XL sol. de offerenda et sepultura. Ecclesia Sancti Cirici valet bono tempore XV sol. et XX bichet annone ad mensuram Torn. Apud Sanctum Desiderium debentur XII sol. in Nativitate S. Johannis et XII sol. in festivitate S. Martini et XIII panes predictae mensure, et tunc similiter X bichet de avena ad mensuram Torn. Sunt ibi VI boves, et possunt addi XVIII. Sunt ibi prata de quibus possunt colligi XXX carrate feni. Est ibi una carrata vini. Est ibi vinea dominica de qua solent colligi II carrate vini, et de hominibus una carrata vini. Est ibi unum molendinum in dominio et III molendina alia, de quibus monachus habet duas partes et molendinarius tertiam. Et hec IIII molendina, si bonum tempus fuerit, sufficiunt ad procuracionem totius familie. In tribus partibus decime d'Estrigni, in unaquaque eorum tertia pars recipitur in annona et vino. Apud Canlocum tertia pars decime de omnibus recipitur. Et ambe iste decime valent XL bichet annone, preter vinum. De Bello Monte debetur plena refectio fratribus in refectorio et C pauperibus in hospicio, in anniversario Hyldefonsi regis Ispanie. Et debentur ibi C sext. avene de novo incremento. Debitum Belli Monti[s], L sol. Summa omnium hec est: X libre et XVIII sol. et I den., et XXXIII sext. frumenti et dimidium, tam in blado quam in panibus, et LXXIII sext. avene, et II bichet et LV sext. annone, et II bichet et III sext. siliginis, et VIII modii vini et XI sext. et IIII^{am} partem unius sext. de oleo, et XL pulcinos. Hec omnia redduntur, absque luccracione domini[i]. Possunt colligi de dominio VI carrate vini et XXX carrate feni. Preterea sunt ibi IIII molendini et nemora ad pasnagium mille porcorum, que non sunt annumerata. Et apud Sanctum Desiderium sunt IIII molendina que non sunt annumerata et unum de decima. Possunt ibi colligi de dominio II carrate vini, et XXX carrate feni, et de hominibus una carrata vini.

[IV]. *Decania de Melodo*. Ibi debentur CXV panals de frumento; de avena CCXXX panals, galline LXXV, multones III, VII lib. monete Clun. De decimis, XL panals frumenti. De ordeo XX panals. Apud Saviniacum {494} XXIII panals frumenti et XIII de ordeo. Est apud Meledum molendinum unum quod reddit X bichet. Est ibi aliud molendinum in vadimonio; sed quoniam in lite est, summa redditus ignoratur. De pratis possunt colligi XX carrete feni. Sunt ibi XII boves nec possunt amplius addi. Sunt ibi porci tam magni quam parvi XVIII. Sunt ibi VIII vacce, et decima potest addi. Sunt ibi seminata C panals de frumento, et poterunt ibi seminari quartum (*sic*) viginti panals vel plus de ordeo et avena. Hoc anno collecta sunt ibi CC panals de frumento, et de ordeo CC panals, et de vino II carrate. Domus bene custodite sunt, et grangia nova fit ibi. Sunt ibi II carruce villanorum, sed solebant esse VI. Vinee bene culte sunt, et pro X sol. bene possunt coli. Sunt ibi III nemora, et sufficiunt ad pasnagium LX porcorum. Sunt ibi hospitati LX homines. Terre omnes ibi sunt sicut olim fuerunt. Est ibi debitum VIII lib. et III sol. Pro servicio debentur Cluniaco II generalia de fladonibus, alterum de caseo cum cepis. Summa omnium hec est VII lib. et XLIII sext. frumenti et III penals et II sext. annone et dimidium, et LVII sext. avene et dimidium, et VIII sext. ordei, et I penal, et III multones et LXXV galline. Hec omnia reddit absque luccracione domini. Preterea est ibi I molendinum, cujus redditus non est annumeratus, et redditus pasnagii. Insuper possunt ibi colligi de dominio L sext. frumenti et L sext. ordei et II carrate vini.

[V]. *Decania de Sancto Ypolito*. Ibi debentur VIII lib. et VI sol. ad festivitatem S. Martini, et in Natale S. Johannis Baptiste IIII lib. De unoquoque asino qui vadit in nemora ad ligna, XII denarii; qui sunt omnes X sol.; et ad festivitatem S. Martini XIX sext. frumenti ad mensuram Clun. et XXI sext. annone ad eandem mensuram, et LX sext. vini et dimidium, et XV capones et V pulli galline. Apud Pugeos est quidam homo qui habet I carrucam, III boves, ex quibus duo sunt domini et duo alii sunt hominis illius, et debet dominus habere medietatem totius lucri. Debentur ibi XVIII sext. annone de decima et de tascha ad mensuram Clun., sed hoc in tempore sterili. Quando vero tempus melioratur, augebitur numerus sext. Sunt ibi VII sedilia, in quibus sunt {495} dupplices rote molendinorum, et si bonum fuerit tempus, II sext. reddunt in ebdomada vel cum furno uno qui ibi est, procurare possunt XX homines cotidie. Sunt ibi V carruce, unaquaque VI boum, et VI^{ta} carruca potest addi. Sunt V vituli hujus anni et II preteriti anni, et VII boves, et III asini, et XVIII porci tam magni quam parvi. Sunt ibi vinee,

que si bene colantur possunt reddere VI carratas vini. Est ibi novum clausum vinee, in quo poterunt in futuro colligi VI carrate vini, et ipsum clausum vinee simul cum aliis vineis potest colligi bene pro VI libris. Apud Sanctum Ipolitum et apud Chesales seminata sunt LX [sextaria] de frumento, et in terris accommodatis II sext. frum. seminata sunt, de quorum fructu recipiet dominus medietatem lucri. Ad festivitatem S. Martini debentur apud Chesales LVIII sol. et VI sext. annone. Ad festivitatem S. Vincentii XIII sol. Ad festivitatem S. Johannis Baptiste XII sol. et plus estimatur. Possunt ibi colligi de feno LX carrate. Sunt ibi II molendina de quibus possunt haberi XV sext. de frumento medietas et de ordeo medietas. De fructu segetum hujus anni recipit Cluniacus C et L sext. frum. et XXX vendidit dominus, et seminata sunt LX. In Augusto recepta sunt ibi C et VII sext. ordei et avene de lucro tocius anni. Unusquisque pastor vel bubulcus recipit ibi VII sext. de omnibus bladis. Summa omnium hec est: XVIII libræ et XXVI sext. et dimidium de frumento et CLXVIII sext. annone, et VII sext. ordei et dimidium, et III modios vini et XII sext. et dimidium, et XV gallinas et V pullos. Hec omnia reddit absque lucracione dominii. Insuper possunt ibi colligi de dominio XII carrate vini et LX carrate feni.

[VI]. *Decania Cluniacensis*. In ortis juxta aquam IIII libre et X sol. De bordaliariis LX sol. De censu, ad festivitatem S. Johannis, X libre. De feriis (?) XXX sol. De banno vini VI libre. De censu domorum et de bannis VI libre. De Varennes XXX sol. De Rufiano IIII libre. De vinea Rufiaci IIII sol. De avena Rufiaci VII sext. De molendino de Vernei XX sext. frum. et V sol. De vendicione salis III sol. De la perrera de Crai VI sol. {496} De feno pratorum IIII libre. De vino vinearum VIII libre et V sol. Summa omnium hec est: XLVIII libre et XIII sol. et XX sext. frum. et VII sext. avene, exceptis placitis et laudacionibus suis, que per annum computantur pro XL libris.

[VII]. *Decania de Cavariaco*. Reddit XVII libras et XVI sol. et V den. et LIII sext. frumenti et XII sext. siliginis et XLIII sext. et dimid. avene, et sexies XX et X sext. vini et XXV gallinas et III aucas. Apud Prings sunt XX sol. debitales. Sunt ibi et apud Peroges CCCC oves, et sufficit terra ad lucrandum XX carrucis, sed III tantummodo carruce ibi sunt, et prata sufficiunt ad omnes carrucas. Ecclesia de Meiseu est dimidium de Cavariaco, et reddit XX sol et I sext. fabarum et de decima XX sext. frum. et siliginis, quum mediocre tempus est. Ecclesia de Wandens reddit de decima XXX sext. annone, si bonum tempus fuerit et medietatem oblacionum et sepulture. Ecclesia de Peroges, si bonum tempus fuerit, solet reddere XV sext. annone et V sext. vini. Ecclesia de Cavariaco est de dominio et totam decimam recepit dominus cum dominio, et duas partes offerende et sepulture et omnes candelas. Duo furni sunt ibi, et reddunt X sext. annone et X sol. qui in supradictis redditibus computati sunt. Tercium molendinum est ibi, quod bene valet IIII sext. annone. Census de burgo Cavariaci L sol. et de quartalagio IIII sext. frum. et X sext. siliginis. Et de venditionibus XL sol. De pratis colliguntur ibi LX carrate feni, et pro falcacione dantur XL sol. In instramento sunt ibi VIII boves, et IIII possunt addi, et I vaca est ibi et VIII possunt addi; et V porci sunt ibi, et X galline. Seminata sunt ibi XXX sext. siliginis, et XX sext. avene possunt ibi seminari. In hoc anno collegerunt ibi XV modios de omnibus bladis et XII carratas vini. Carruce villanorum sunt ibi XX, et solebant esse XXX; et omnes iste debent dominio duos dies ad seminanda iemalia. Vinee bene possunt coli pro XL sol. et modo bene culte sunt. Nemora bene custodita sunt. Terre omnes ibi sunt sicut olim fuerunt et plures. Cavariacus debet procurare {497} conventui Clun. toto mense septembri et in vigilia Pasce plenam refectionem, et XXX sol. in concha. Debitum Cavariaci, XX libre. Summa omnium hec est: XXVIII libre et XVIII sol. et V den. et LVII sext. frumenti, et XXII sext. siliginis, et quater XX sext. annone uno sextario minus, et XLIII sext. et dimidium avene, et I sext. fabarum, et VIII modios de vino, et VII sext. et XXV gallinas et III aucas. Hec omnia reddit, absque lucracione dominii. Preterea sunt ibi offerende et sepulture ecclesiarum, que non sunt annumerate. Insuper possunt ibi colligi de dominio, si bonum tempus fuerit, CCC sext. de omnibus annonis et XX carrate vini.

[VIII]. *Decania Sancti Martini Matisconensis*. Prepositura Bernardi clerici reddit III den. et VIII libras et X sol. Preter hoc de Nova Cella debentur XXX sol., de Crusille, XX sol., de Varie XX sol., de Replunge, IIII sol. Sunt apud Sanctum Martinum debitales XIII sext. et dimid. frum. et II sext. avene, et IX capones, et II sext. de nucibus, et LXXIX sest. vini. Ecclesia de Nova Cella reddit de decima et de tascha XIII sext. annone. Ecclesia de Warrennes et de Donno Martino valent L sol. per annum de omnibus rebus. Ecclesia de Crosilles reddit de decima et de tascha X sext. annone, si mediocre tempus fuerit, et reddit I carratam vini. Est ibi capella Sancte Marie, que reddit per annum XX sol. De vineis dominicis possunt colligi ibi X carrate vini. In instauratione sunt ibi IIII boves, et II possunt addi, et IIII

vacce sunt ibi. Sunt ibi seminata xx sext. frumenti. In augusto collegerunt ibi xlvi sext. frum. et xx ordei et x sext. siliginis, et xv carratas vini; et adhuc sunt ibi ix carrate vini et tota siligo; et sunt ibi xvii sext. et dimidium ordei. Est ibi quoddam molendinum quod reddit iii sext. annone, sed superius numerata sunt. Domus de Sancto Martino de Matisco[ne] debet Cluniaco ii procuraciones, sed neutra fuit facta multo tempore. Summa omnium hec est: xiiii libre et xiiii sol., et ii den. et xiiii sext. et dimidium frumenti et xxiii sext. annone et ii sext. avene et ii sext. de {498}nucibus et vi modii vini et xiiii sext. et ix galline. Hec omnia reddit absque lucracione dominii. Insuper possunt colligi de dominio, si bonum tempus fuerit, xx modii vini.

[IX]. *Decania de Berziaco*. Reddit lxvi sol., et x ex his sol. expenduntur in procuracione villanorum, qui eos afferunt, et reddit adhuc xxiii sext. frum. et i panal, et de avena xviii sext. et i panal et c sext. vini, et c pullos gall., et v capones et v multones, et iii^{xx}. et vi operarios. Decima ecclesie que ibi est valet vi sext. annone, et dominus habet medietatem offerende et sepulture et totam candelam, et de censu cimiterii viii sol., et de tascha xiiii sext. annone. In hoc anno collegerunt ibi lii sext. frum. De vineis dominicis possunt colligi x carrate vini, et, si bonum tempus fuerit, xx. Est ibi unum molendinum, quod valet per annum i sext. annone. In instauracione est i equus, iii asini et xii boves, et potest unus addi, et v vacce sunt ibi, et v possunt addi, et sunt ibi xl oves et xviii porci. Seminata sunt ibi xx sext. frumenti, et de fabis i sext. et i panal, et de ordeo et avena xi sext. poterunt ibi seminari. Sunt ibi vii carruce villanorum, et has debent domino duabus vicibus per annum. Vinee possunt bene coli pro xx solidis. Domus de Berziaco debet Cluniaco plenam refectionem de bonis piscibus in refectorio, et in infirmaria, in festo S. Hugonis, et ad ipsam refectionem debet iii sext. frum. pro pane et iii panals de fabis et ii modios vini. Debitum de Berziaco, iii libre. De Berziaco exiguntur l sol. pro generali Hugonis de Vallibus. Summa omnium hec est: lxxiii sol. et xxiii sext. frum. et i panal et xxiii sext. avene, et i panal, et xxi sext. annone et vi modios vini et iii sext. et c pulcinos et v capones et v multones et iii^{xx}. et vi operarios. Hec omnia reddentur a[b]sque lucracione dominii et absque offerenda et sepultura ecclesie que ibi est. Insuper possunt ibi colligi de dominio, si bonum tempus fuerit, x carratas vini et xx carratas feni.

[X]. *Decania de Arpai*. Reddit viii libras, et xxiii sol. deficiunt de {499}redu, et reddit xxvi sext. frumenti et l sext. avene et iii^{xx}. et vii sextaria vini et i porcum de xviii den. et xxx gallinas et ii multones et iii agnos. De duobus terragiis, quorum unum est citra aquam Sedunam et alterum ultra, redduntur xiiii sext. annone et pro panibus iii sext. frum. et iii nummate panis. Item de thasca i sext. annone. Sunt ibi piscarie, de quibus habet decanus medietatem a festivitate S. Martini usque ad Marcium, et de aliquibus piscariis habet decanus terciam partem intra eundem terminum. Est ibi aliqua piscaria de qua habet decanus unam cordatam piscium unaquaque ebdomada. Et si donnus abbas vel prior illuc venerit, licet famulis decani ad opus eorum in eadem piscaria piscari quantum voluerint. Ecclesia de Ronnes bono tempore reddit quater xx sext. annone; et medietas sepulture et offerende et tota candela est decani. Ecclesia de Aremeringes reddit vi sext. annone et sepulture medietatem. Ecclesia de Juliaco reddit xx sext. annone et medietatem sepulture, et v sol., qui supra, cum viii libris, computati sunt. Sunt ibi duo molendina, que reddunt xix sext. siliginis et iii panals frumenti et i frescengam duorum solidorum. Est ibi aliud molendinum, quod valet vii sext. annone per annum. Sunt ibi in instauramento vii boves, et vii possunt addi. Nulla vacca est ibi, sed x possunt ibi esse. Est ibi asinus et xvii oves, et possunt ibi addi cc oves. Seminata sunt ibi, tam citra Sedunam quam ultra, xxvi sext. siliginis, et c sext. possunt ibi seminari. Sunt ibi xl carruce villanorum, et debentur domino semel ad seminanda iemalia. Possunt ibi colligi vi carrate vini, sed colligi solebant ibi olim xv carrate. Vinee que est in dominio bene potest coli hoc anno pro xxx sol., et sequentibus annis pro xx solidis. Decanus de Curzoliis accipit x carratas vini. De vineis Juliaci, que solebant pertinere ad decaniam de Arpai, tempore S. Hugonis, et de vineis istis solebat facere procuracionem Cluniaco die marcii, in rogationibus. Possunt ibi colligi xxxiii carrate vini. Domus de Arpai debet Cluniaco unam procuracionem in ebdomada post Pascha floridum. Debitum de Arpai, xxxii libre. Summa omnium hec est: viii lib. et iii sol. et x den. et xxxi sext. frum. et l sext. avene, et xix sext. siliginis, et cxxviii sext. {500}annone et v modios vini et vii sext. et xxx galline et ii multones et iii agni. Hec omnia redduntur absque lucracione dominii. Preterea sunt ibi offerende et sepulture et piscarie, que non sunt annumerate. Insuper possunt ibi colligi de dominio, si bonum tempus fuerit, xii modii vini.

[XI]. *Decania de Monte Bertoldi*. Prepositura Roberti sacerdotis reddit VII lib. et XVII sol. et VII den. et III sext. et dimid. frumenti et siliginis, et X sext. vini et dimid. et III multones et dimid. baconem et I justiciam mellis et sexies XX capones et X operarios ad prata falcanda. Prepositura Bernardi reddit VIII lib. et VII den. et I sext. et dimid. frumenti et II sext. avene et XVIII sext. vini et X porcos et III multones et III^{xx}. et VII capones, et XXXVIII sectores ad prata falcanda; sed dicunt quod alique terre ibi vastate sunt et deserte. Hee due prepositure reddunt in augusto denarios et annonas pro panibus et frescengas et in festivitate S. Andree porcos. Prepositura Silvii sacerdotis reddit LIII sol. et VIII den. et VII sext. et dimidium frum. et V sext. avene et VI sext. vini, una quarta minus, et III porcos et II multones et III anseres, et XXVI gallinas. Tempore vindemie debentur inde monacho vel servientibus ejus alique procuraciones. Prepositura Poncii sacerdotis reddit III lib. et XV den. et II sext. et I cartallum frum. et I porcum et III multones et XXIII gallinas. Hec omnia redduntur in festivitate S. Martini et in Natale Domini. Prepositura Stephani reddit XXIII sol. et II den. et dimid sext. frum. et VIII gallinas. De servicio de Bruil debentur XVII sol. et VI sext. vini et I sext. et I cartallum frum. et II galline. Apud Farens redduntur III lib. et V sol. et II den. et VII sext. et dimid. frum. et V sext. avene et XVII galline. Erant olim apud Montem Bertoldi II piscarie: quidam dicunt quod III erant; sed omnes destructe sunt. Sunt ibi XVIII ecclesie: Ecclesia de Monte Bertoldi.

Ecclesia de Cortel reddit per annum XX sol. Una ecclesia Sancti Desiderii reddit V sol. et III^{am} partem de omnibus bladis. Ecclesia de {501}Farens; et tota decima colligitur cum dominio. Ecclesia de Monte Merulo valet X sol. Ecclesia de Munceals reddit domino II partes decime de frumento et siliginis et vino et de aliis rebus XX, quandiu dominus voluerit, et III sol. et dimid. ex consuetudine. De tribus ecclesiis de Oratorio redduntur XI sol., et due partes sepulture sunt domini, et tota decima est domini, preter sextum cartallum, et medietas et offerenda est domini et tota candela. De ecclesia de Cheantens tota decima est domini, preter sextum cartallum, et due partes sepulture sunt domini et tota candela. In ecclesia de Amberiaco census est domini, et tota decima preter nonum cartallum, et due partes sepulture et offerende et tota candela. Ecclesia de Saviniaco reddit IX sol. et dimid., et tota decima est domini, et offerenda et sepultura est tota domini, preter quartam partem. Sacerdos autem Robertus, quia probus homo est, habet tertiam partem quandiu vivit. In Bressia sunt due ecclesie que vastate sunt et deserte, sicut et alie terre que ibi sunt. Restant adhuc III ecclesie de quibus nichil quesivimus, scilicet ecclesia de Monte Bertol, et ecclesia Sancti Germani, et ecclesia ad Judeos et ecclesia altera de Sancto Desiderio.

Supersunt adhuc de redditu de Sendrens, quod pertinet ad Montem Bertoldi, XXXV sol. et XII frescenge et IX sext. siliginis. Omnes decime supradictarum ecclesiarum et tasche, si bonum tempus fuerit, valent XL modios, et modius unus habet VIII sext. Est apud Montem Bertoldi I furnus qui valet V sol. Est ibi unum molendinum quod reddit VII sol. et aliud molendinum quod reddit III sol. et I porcum et III partes unius sext. annone. Est ibi tercium molendinum quod reddit I sext. frumenti et II sext. vini et I porcum et I multonem. In duabus preposituris que sunt in Bressia solebant accipi X libre in denariis et in annonis, et modo ibi nil accipitur, quia terra vastata est. Terra quam tenuit mater Uldrici valet X sol. In instauramento sunt ibi due asine et XIX boves, et V possunt addi, et V vacce sunt ibi, et XV possunt addi; II troie sunt ibi, et XL porci possunt addi; et sunt ibi C et X oves. Sunt {502} ibi seminata LV sext. siliginis et XII sext. frum. In augusto collegerunt ibi XL sext. frum. et XXX modios siliginis et XV carratas vini. Sed in bono tempore possunt ibi colligi XXX carrate vini. Omnes carruce villanorum, que ibi sunt, debentur bis ad seminandum et ad vinum, et ad fenum et [ad] ligna deportanda. Ad vineas colendas sufficiunt L sol. Possunt ibi colligi LX carrate feni. Domus de Monte Bertolt debet Cluniaco CCC sext. siliginis, et duas procuraciones plenas preter carnem: unam in vigilia Purificationis, alteram in festivitate Proti et Jacinti, et XV frescengas et XV multones et XV sol. in concha. Debitum de Monte Bertoldi XXIII libre et VIII sol. et sexies XX sext. annone. Summa omnium hec est: XXXV libre et III sol. et V den. et XXIII sext. frum. et dimid. et XII sext. siliginis, et de omnibus annonis CCCLX sext. et XII sext. avene et II mod. et dimid. et II sext. vini et XXVIII tam porcos quam frescengas et dimidium baconem et XIII multones et CC gall. et quater XXIII et III aucas et I justiciam mellis et XXXVIII operarios ad prata falcanda. Hec omnia redduntur absque lucracione domini. Preterea sunt ibi XVIII ecclesie, quarum quedam decime et offerende et sepulture et tasche non sunt annumerate. Insuper possunt ibi colligi de dominio, si bonum tempus fuerit, L sext. frum. et XXX modii siliginis et XXX carrate vini et LX carrate feni.

[XII.] *Decania de Sancto Jangulfo*. Reddit LXXVI sol. et II den. et XXV sext. frum. in panibus et XXX sext. avene, omnia ad mensuram Clun. et IIII mod. et dimidium vini et XXIIII gallinas et XXX pulcinos et XVIII sextores ad prata falcanda. Sunt ibi II furni et valent per annum XII sext. annone ad mensuram Clun. Novem molendina sunt ibi, et si bene facta essent, et bonum esset tempus, valerent per annum LII sext. annone, sed modo ex parte vastata sunt. In ecclesia de Sancto Jangulfo et in ecclesia de Cerceio et in capella de Burgeto valet pars domini de decima XII sext. annone, et tantum recipit dominus de {503} offerendis et de sepulturis quantum de decima, scilicet partes. Decima ecclesie de capella valet XXI sext. annone, et dominus habet duas partes sepulture et offerende et de terragio III sext. annone. In instauratione sunt ibi V boves et VII possunt addi et VII vacce possunt addi. Possunt illic habere XX carrucas ter in anno ad lucrandum dominium, tam de propriis villanis quam de vicinis. Si vinee bene culte fuerint, possunt ibi colligi X carrate vini. Possunt ibi colligi XV carrate feni. Decania de Sancto Jangulfo debet Cluniaco I septimanam de mesagio et unam refectionem. Summa omnium hec est: LXXVI sol. et II den. et XIX sext. frum. in panibus et quater XX. et XI sext. annone et XXX sext. avene et IIII mod. vini et XII sext. et dimidium et XXIIII gall. et XXX pulcinos et XXIII sectores ad prata falcanda. Hec omnia redduntur absque lucracione domini. Preterea sunt ibi IIII ecclesie, quarum decime, sepulture et offerende non sunt ad plenum annumerate. Insuper possunt ibi colligi de dominio X carrate vini et XV carrate feni.

[XIII.] *Decania de Lordono*. Ad festivitatem S. Martini debentur ibi DX panes, et CX ex panibus his redduntur ad procuracionem eorum qui eos afferunt, et CCCC panes qui remanent conversi in annonam, faciunt XXIII sext. frum. ad mensuram Clun. Et de avena tunc debentur ibi LX sext. rasa et dimid. ad mensuram Clun. Redditus, qui tunc redduntur in denariis, pro vino, pro carne, pro censu, pro piscibus, in summam redactus, facit XLII lib. et X sol. Redditus in gall. CCXXX et XX pullos. Est ibi quoddam vadum pro XV lib. et uno asino, quod valet per annum XXX sol. Debentur ibi VII multones et dimid. et I agnus. Sunt ibi CCL operarii ad prata falcanda, sed CL sufficiunt ad eandem operationem et C reliqui unusquisque dat II den. pro operatione sua, si tamen dominus voluerit. Sunt ibi V ecclesie: ecclesia de Cotes, ecclesia de Marcie, ecclesia de Taisi, ecclesia de Praiz, ecclesia de Blanos. Ecclesia de Cotes valet per annum quater XX sext. de omnibus annonis ad mensuram Clun. et in festivitibus omnibus {504} dimid. oblacio ecclesie est domini de Lordono, et tota sepultura, preter XII den. et omnes candelae earundem festivitatum. Ecclesia de Ma[r]cie valet XII sext. de omnibus annonis, si bonum tempus fuerit, et in festivitate Omnium Sanctorum habet dominus de Lordono medietatem panum qui offeruntur, et in festivitate S. Martini et in Natale Domini medietatem omnium candelarum. De ecclesia de Taisi habet dominus de Lordono medietatem decime et medietatem sepulture et medietatem panum in festivitate Omnium Sanctorum, et valet decima pars domini de Lordono et tascha VIII sext. de omnibus annonis, ad mensuram Clun. De ecclesia de Praiz habet dominus de Lordono medietatem panum in festivitate Omnium Sanctorum, et decima valet XII sext. de omnibus annonis ad mensuram Clun. De ecclesia de Blanos habet dominus de Lordon medietatem offerende in omnibus festivitibus et totam candelam et totam sepulturam, preter III sol. Et ista ecclesia cum Donziaco valet L sext. de omnibus annonis ad mensuram Clun. si bonum tempus fuerit. Apud Dunbinas habet dominus de Lordon I sext. de annona. Molendinum de Crusiles, quod Ascelinus monachus emit, et Petrus de Burnai injuste vendidit, valet per annum XII sext. Molendinum de Mailli valet per annum XII sext. Possunt apud Lordon colligi LXX carrate feni, si bonum tempus fuerit. In instauratione sunt ibi IIII carruce, unaqueque VI boum, et quinta potest addi. Sunt ibi X vacce et XVIII ociosa animalia. Sunt ibi porci tam parvi quam magni XXXV. In hoc anno seminata sunt ibi XLIII sext. frum. et VI sext. fabarum. Possunt ibi seminari in Quadragesima L sext. ordeis et avene, et semen ad hoc paratum sufficit. Sunt ibi per totam potestatem Lordoni XL carruce villanorum, et debet unaqueque carruca unam dietam ad waret, aliam ad rebiner, aliam ad seminanda hiemalia, aliam in Quadragesima. Vinee de Lordono hoc anno sterili reddiderunt X carratas vini, sed quando bonum tempus fuerit et bene culte fuerint, solebant reddere LX. Ad vineas colendas debent operarii in Pentecosten LX sol., ex quibus XXX^a in cultura vinearum ponuntur, reliqui XXX in aliis rebus; sed si illi XXX sol., qui in aliis rebus expenduntur, ad vineas colendas vel, si innovate fuerint, {505} manutenendas, ponerentur, bene melius coli possent. Nemora non sunt bene custodita. Debitum quod ibi debetur sunt LX libre. Ad procuracionem Clun. conventus debet Lordon II menses et III refectiones plenarias, unam in vigilia Natalis Domini, aliam in marcio, terciam in maio. Debet etiam

xxvii carra, unumquodque x boum et unumquodque carrum, quod remanet, debet reddere iii sol. Tempore vindemiarum debentur ibi procuraciones xx, et sext. vini x. Summa omnium hec est: xlviij lib. et xvi sol. et viij den. et xxxiiii sext. frum. et octies xx et xv sext. annone et dimid., et x sext. vini et viij multones et ccxxxv gall. et xx pulcinos, et lxx carratas feni, et tempore vindemie xv procuraciones et cl operarios. Hec omnia redduntur absque lucracione domini. Preterea sunt ibi v ecclesie, quarum sepultura et offerenda non sunt annuerate. Insuper possunt ibi colligi de dominio, si bonum tempus fuerit, xl carrate vini. Debet etiam Lordon xxv carra, unumquodque de x bobus et unumquodque carrum, quod remanet, debet reddere iii sol.

(B. s. 2, fol. 292 et suiv.)

??